

INLEIDING

In 1985 is het NIVEL gestart met de registratie van fysiotherapeuten in de eerste lijn. De gegevens voor deze registratie worden sinds 1987 verkregen via een enquête die in principe elke twee jaar wordt gehouden onder alle fysiotherapiepraktijken in Nederland.

In deze brochure wordt de stand van zaken op 1 januari 2008 weergegeven. Voor de peiling zijn 4.668 praktijken aan-geschreven. De respons bedroeg 71%.

Aantal werkzame personen

Op 1 januari 2008 zijn er naar schatting 14.841 extramuraal werkzame fysiotherapeuten (tabel 1). Iets meer dan de helft (53%) van hen is vrouw. Het aandeel vrouwen neemt vrijwel ieder jaar toe. Vergeleken met de vorige peiling in 2005 is het aantal extramuraal werkzame fysiotherapeuten met 1.081 toegenomen. Dit komt neer op een toename van 2,6% per jaar.

Tabel 1: Aantal extramuraal werkzame fysiotherapeuten naar geslacht, op 1 januari

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
1999	6.260	50,5	6.131	49,5	12.391	100,0
2001	6.474	49,8	6.515	50,2	12.989	100,0
2003	6.682	49,4	6.841	50,6	13.523	100,0
2005	6.735	48,9	7.025	51,1	13.760	100,0
2008	6.957	46,9	7.884	53,1	14.841	100,0

Op 1 januari 2008 bedraagt het totaal aantal FTE (1 fulltime equivalent = 40 uur) aan extramuraal werkzame fysiotherapeuten naar schatting 13.330. In 2005 bedroeg het aantal FTE naar schatting 12.365.

Leeftijd

De gemiddelde leeftijd van extramuraal werkzame fysiotherapeuten bedraagt 43 jaar. Meer dan eenderde (36%) is jonger dan 40 jaar (tabel 2). In 1997 was dit aandeel aanzienlijk groter (47%). Vrouwelijke fysiotherapeuten hebben een jongere leeftijds-opbouw dan mannen; 43% van de vrouwen is jonger dan 40 jaar, tegenover 28% van de mannen.

Tabel 2: Leeftijdsopbouw extramuraal werkzame fysiotherapeuten naar geslacht, op 1 januari 2008¹

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 30 jaar	695	10,0	1641	20,8	2.336	15,7
30-34 jaar	635	9,1	875	11,1	1.510	10,2
35-39 jaar	587	8,4	865	11,0	1.452	9,8
40-44 jaar	813	11,7	1103	14,0	1.916	12,9
45-49 jaar	1171	16,8	1138	14,4	2.309	15,6
50-54 jaar	1383	19,9	1142	14,5	2.525	17,0
55-59 jaar	994	14,3	607	7,7	1.601	10,8
60-64 jaar	417	6,0	197	2,5	614	4,1
65-69 jaar	49	0,7	35	0,4	84	0,6
> 69 jaar	9	0,1	8	0,1	17	0,1
Totaal	6.753	97,1	7.611	96,5	14.364	96,8

¹ Van 477 fysiotherapeuten (3%) is de leeftijd onbekend.

In- en uitstroom

De groei van het aantal extramuraal werkzame fysiotherapeuten is het resultaat van in- en uitstroom. In de periode 2005-2008 (periode tussen laatste twee peilingen) zijn naar schatting 2.735 fysiotherapeuten begonnen met het werken in een eerste-lijnspraktijk. Van hen is 66% vrouw. De gemiddelde leeftijd van de instromers bedraagt 29 jaar. Zo'n 10% heeft zich in een eigen praktijk of maatschap gevestigd.

In dezelfde periode zijn naar schatting 1.762 fysiotherapeuten gestopt met werkzaamheden in de eerstelijns. Onder hen bevinden zich relatief wat meer vrouwen (57%). De gemiddelde leeftijd van de uitstromers is 45 jaar. Circa 44% was vrijgevestigd (eigen praktijk of maatschap).

Functie

Van de extramuraal werkzame fysiotherapeuten is 55% vrijgevestigd. Dit is lager dan in 2005 (60%). Maken we onderscheid naar geslacht, dan blijken vrouwelijke fysiotherapeuten relatief minder vaak vrijgevestigd te zijn; 41% van de vrouwen is zelfstandig gevestigd tegenover 71% van de mannen. Naar schatting heeft 97% van alle vrijgevestigde fysiotherapeuten een contract op eigen naam met een zorgverzekeraar.

Tabel 3: Aantal extramuraal werkzame fysiotherapeuten naar functie^{1,2} en geslacht, op 1 januari

	2005		2008	
	abs	%	abs	%
Mannen	6.636	100,0	6.745	100,0
vrijgevestigd	4949	74,6	4763	70,6
in loondienst	1687	25,4	1982	29,4
Vrouwen	6.889	100,0	7.540	100,0
vrijgevestigd	3177	46,1	3058	40,6
in loondienst	3712	53,9	4482	59,4
Totaal	13.525	100,0	14.285	100,0
vrijgevestigd	8.126	60,1	7.821	54,7
in loondienst	5.399	39,9	6.464	45,3

¹ Toelichting functies:

'Vrijgevestigd' (ook wel praktijkeigenaar/maatschaphouder genoemd): extramuraal werkzame fysiotherapeut die zich alleen of met één of meer collega's zelfstandig gevestigd heeft.

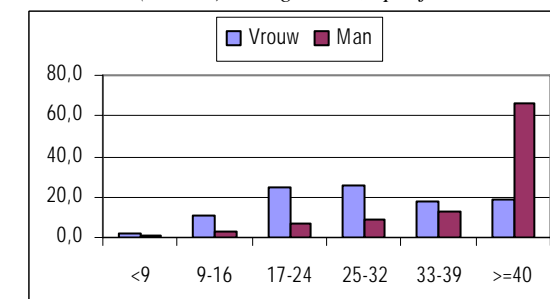
'In loondienst': fysiotherapeut die langdurig in dienst is bij een vrijgevestigde fysiotherapeut. Er is sprake van een arbeidsovereenkomst en de praktijkeigenaar/maatschaphouder draagt sociale lasten voor hem/haar af.

² Van 556 fysiotherapeuten is de functie onbekend.

Omvang werkzaamheden

Naar schatting werkt 59% van de fysiotherapeuten parttime (gebaseerd op een respons van 65%). Een fysiotherapeut werkt gemiddeld zo'n 36 uur per week. In 2003 bedroeg de gemiddelde werkweek van een fysiotherapeut 37 uur. Maken we onderscheid naar geslacht, dan blijkt dat vrouwelijke fysiotherapeuten gemiddeld een kortere werkweek hebben dan hun mannelijke collega's (figuur 1). Vrouwen werken gemiddeld 30 uur per week en mannen 44 uur.

Figuur 1: Relatieve verdeling van omvang van de werkweek (in uren) naar geslacht, op 1 januari 2008¹

¹ Op basis van een respons van 65%.

Voor praktijk eigenaren geldt een gemiddelde werkweek van 43 uur, tegenover 29 uur voor medewerkers in loondienst (tabel 4). Uit de tabel blijkt verder dat eerstelijns fysiotherapeuten per week de meeste tijd kwijt zijn aan direct patiëntgebonden activiteiten, gemiddeld zo'n 28 uur. Daarnaast besteden zij circa 4 uur aan indirect patiëntgebonden activiteiten, 3 uur aan praktijkbeheer en ruim een uur aan kwaliteitszorg.

Tabel 4: Gemiddeld aantal uren per week besteed aan patiënt- en niet-patiëntgebonden activiteiten, naar functie en geslacht, op 1 januari 2008¹

	Patiëntgebonden		Niet-patiëntgebonden		Totaal
	direct	indirect	praktijkbeheer	kwaliteitszorg	
Vrijgevestigd	31,7	5,3	4,2	1,6	42,8
Man	35,9	5,7	4,6	1,6	47,8
Vrouw	25,3	4,7	3,6	1,5	35,1
In loondienst	24,1	3,1	0,5	1,2	28,9
Man	29,0	3,5	0,5	1,3	34,3
Vrouw	21,9	3,0	0,5	1,2	26,6
Totaal	28,2	4,3	2,5	1,4	36,4
Man	33,8	5,1	3,4	1,5	43,8
Vrouw	23,3	3,7	1,7	1,3	30,0

¹ Op basis van een respons van 65%.

Praktijken

Op 1 januari 2008 telt Nederland 4.649 fysiotherapiepraktijken (tabel 5). Dat zijn er 78 minder dan in 2005. Het aandeel praktijken met één extramuraal werkzame fysiotherapeut is tussen 2001 en 2008 afgenomen van 38% tot 33%. Het aandeel grote praktijken met vijf of meer fysiotherapeuten is in dezelfde periode toegenomen van 18% naar 25%. Het gemiddeld aantal fysiotherapeuten per praktijk is gestegen van 2,8 in 2001 tot 3,3 in 2008.

Tabel 5: Absoluut en relatief aantal fysiotherapiepraktijken naar aantal fysiotherapeuten per praktijk¹, op 1 januari

Aantal per praktijk	2001		2003		2005		2008	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1	1.820	37,9	1.748	36,3	1.604	33,9	1.514	32,6
2	1.016	21,1	992	20,6	1.008	21,3	855	18,4
3	636	13,2	628	13,1	632	13,4	614	13,2
4	477	9,9	477	9,9	492	10,4	504	10,8
5 of meer	858	17,8	964	20,0	991	21,0	1.162	25,0
Totaal	4.807	100,0	4.809	100,0	4.727	100,0	4.649	100,0

¹ Een organisatorische eenheid van één of meer praktijk eigenaren die fysiotherapeutische zorg aanbiedt, vanuit één of meer adressen, waarvan één adres het hoofdpraktijkadres is.

Spreiding en dichtheid

In tabel 6 wordt het aantal extramuraal werkzame fysiotherapeuten per provincie weergegeven. Hieruit kan worden opgemaakt dat Zuid-Holland en Noord-Holland het grootste aantal fysiotherapeuten kennen. Het aantal fysiotherapeuten is het kleinst in de provincies Flevoland en Zeeland. Wat de functie van de fysiotherapeuten betreft, blijkt dat het aandeel vrijgevestigden in Zeeland het grootst is (64%). Ook Groningen kent een groot aandeel fysiotherapeuten met een eigen praktijk of maatschap (62%). Flevoland en Limburg scoren wat dat betreft het laagst (respectievelijk 39% en 47%).

Tabel 6: Aantal extramuraal werkzame fysiotherapeuten per provincie naar functie, op 1 januari 2008^{1,2}

	Eigen praktijk of maatschap		Vaste medewerker in loondienst		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
	Groningen	297	61,7	184	38,3	481
Friesland	254	49,1	263	50,9	517	100,0
Drenthe	194	52,9	173	47,1	367	100,0
Overijssel	569	56,2	444	43,8	1.013	100,0
Flevoland	95	38,8	150	61,2	245	100,0
Gelderland	895	51,1	855	48,9	1.750	100,0
Utrecht	643	55,8	510	44,2	1.153	100,0
Noord-Holland	1478	58,5	1048	41,5	2.526	100,0
Zuid-Holland	1662	58,9	1160	41,1	2.822	100,0
Zeeland	208	63,8	118	36,2	326	100,0
Noord-Brabant	1032	49,5	1053	50,5	2.085	100,0
Limburg	517	47,2	579	52,8	1.096	100,0

¹ Indien een fysiotherapeut in twee verschillende provincies werkzaam is, dan wordt hij/zij voor beide provincies meegerekend.

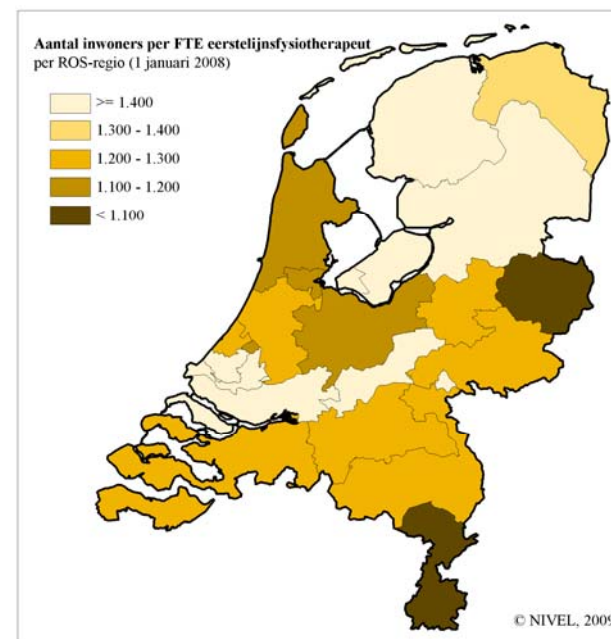
² Van 556 fysiotherapeuten is de functie onbekend.

Voor het berekenen van de fysiotherapeutendichtheid (aantal inwoners per extramuraal werkzame fysiotherapeut) is rekening gehouden met het feit dat een deel van de fysiotherapeuten in deeltijd werkt. Daarom is het aantal fysiotherapeuten omgerekend naar het aantal full-time equivalenten (eenheden van 40 uur). Op 1 januari 2008 bedraagt het gemiddeld aantal inwoners per FTE fysiotherapeut naar schatting 1.246. De hoogste dichtheden komen voor in de provincies Limburg (1.095) en Utrecht (1.125). De laagste dichtheden treffen we aan in Flevoland en Drenthe (respectievelijk 1.718 en 1.442). Het kaartje aan de voorkant van de brochure brengt de verschillen in de dichtheden per regio duidelijk in beeld.

CIJFERS UIT DE REGISTRATIE VAN FYSIOTHERAPEUTEN Peiling 1 januari 2008

R.J. Kenens
L. Hingstman
Mei 2009

Fysiotherapeutendichtheid per ROS-regio¹ op 1 januari 2008

¹ Regio's in het kader van de regionale ondersteuningsstructuur. Bron: CBS (inwoneraantallen), NIVEL

NIVEL
Postbus 1568
3500 BN UTRECHT
Telefoon: 030 - 27 29 700
www.nivel.nl/beroepeninzorg